

Zwolle redt de republiek !

Een fel gevecht in onze achtertuin

Op de fiets over de Hasselterdijk tussen Zwolle en Hasselt, dat is een mooie rit. Daar waar de Vecht uitmondt in het Zwarte Water staat een boerderij die "Het Schansje" heet.

Waarom staat er op zo'n vredige plek een boerderij met een naam die aan oorlog doet denken?

"Ik werd nieuwsgierig, en niet zo'n beetje ook" zegt de auteur van het boek "ZWOLLE REDT DE REPUBLIEK."

"Na wat googelen, vertelt de auteur kom je er achter dat een eindje verder, een schans heeft gestaan uit de tijd van de 80 jarige oorlog. Kijk-in-de-Vecht was dat.

Je keek vanaf die schans zo de Vecht in. Op 2 augustus 1606 woedde daar een felle strijd. Merkwaardig is het dat die strijd in de boeken terecht gekomen is onder de naam: "Slag bij de Berkumerbrug". Maar daar is niet gevochten: het was daar, waar de Vecht uitmondt in het Zwarte Water.

En....het lijkt niet meer dan een voetnoot van de geschiedenis. Hier en daar zijn er enkele regels aan gewijd. En dat is het dan."

Zoektocht

Bij de auteur, de Zwollenaar Jan van der Steeg ging de nieuwsgierigheid verder.

Oude bronnen van vriend en vijand werden onderzocht. Overal waren brokstukjes te vinden, wat leidde tot een reconstructie van wat er werkelijk aan de hand was.

Uiteindelijk was het resultaat een boek onder de naam: **Zwolle redt de Republiek**.

Dat klinkt nog al pretentius!

Spinola contra Maurits.

Prins Maurits had in de jaren 1590 – 1600 grote successen behaald in de strijd tegen Spanje. De Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden was op weg om een grote mogendheid te worden.

Voor Overijssel en Gelderland was het daarbij belangrijk dat Maurits de grens had zeker gesteld door een aantal vestingen te veroveren en te versterken. Oldenzaal, Grol, Bredevoort e.d. Sinds 1584 werd het bestuur in onze regio uitgeoefend door de Drost van Salland, Gerard van Warmelo. Er heerste al jaren rust.

Maar.... die rust werd wreed verstoord toen de nieuwe bevelhebber van het Spaanse leger, de Italiaan Spinola in 1605 met een onverwacht snelle opmars ons land vanuit het Oosten aanviel.

Het effect was dat Spinola een enorme deuk in de verdediging van Maurits sloeg. Grote delen van Overijssel en Gelderland vielen in zijn handen.

Wat zou zijn volgende stap zijn? Maurits had op dat moment betrekkelijk weinig soldaten tot zijn beschikking. Hij richtte de Waal en de IJssel als verdedigingslinie in.

Waar zou Spinola na de winter aanvallen? Rechtstreeks op de IJsselsteden? Of meer naar het noorden, Coevorden en Bourtange?

Het natte jaar 1606

1606 was voor vriend en vijand een slecht jaar. Koud, nat en voortdurend regen.

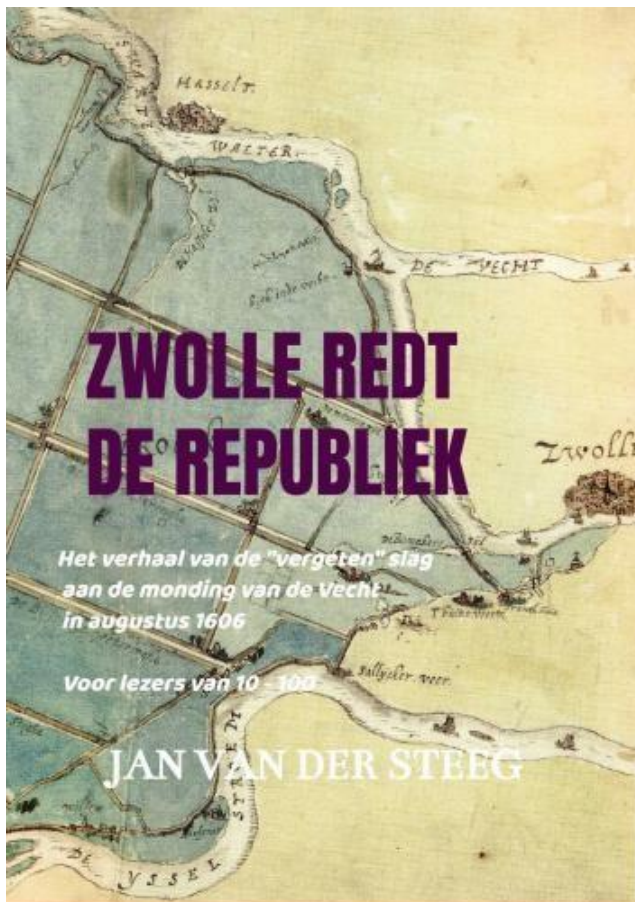
Spinola zag dat wegen veelal onbegaanbaar werden. En de IJssel, 's zomers vaak een makkelijk doorwaadbaar beekje, was een brede diepe stroom geworden.

Maar.. ook de Regge, en tal van Gelderse en Overijsselse beekjes die daar vroeger in uitmondten, waren in deze natte zomer goed bevaarbaar.

Spinola ontwikkelde een ingenieus plan. Wij zouden tegenwoordig zeggen: hij zette een amfibische operatie op touw. Met een groot aantal in Almelo en omstreken in beslag genomen schuiten (een soort Regge-zompen) werden meer dan 1000 soldaten richting Mastenbroek gevoerd. Over land kwam tegelijkertijd een een forse legermacht mee over de noordelijke Vechtdijk

Kijk-in-de-Vecht, Zwolle en het hart van Holland.

Dat was het programma van Spinola. Met meer dan 1000 man Kijk-in-de-Vecht overspoelen en onmiddellijk via Frankhuis de zwakke kant van Swol aanvallen en Swol innemen.

Ondertussen kon die grotere legermacht het Zwarte Water oversteken met pontons, die ze bij zich hadden. En zo kon je via een schipbrug ook de IJssel oversteken of via de Zuiderzee de Veluwe bereiken En dan.....liep de Republiek groot gevaar.

Gerard van Warmelo.

Maurits had al een vermoeden, en hij gaf Van Warmelo opdracht om met zijn drie vendels en zijn afdeling ruitery terug te gaan naar zijn standplaats Zwolle.

Van Warmelo werd gewaarschuwd: het bleek dat de vijand al bijna op de stoep stond! De Spanjaarden overnachtten bij Dalfsen, en in de vroeg ochtend van 2 augustus zetten ze koers naar de monding van de Vecht.

Daar werden ze opgewacht door het Zwolse garnizoen , versterkt met burgers van de Manhafte Borgerij. Als ervaren

krijgsman had Van Warmelo zijn plan klaar.

In de vroege ochtend van de 2^e augustus bulderden de drie kanonnen van de Schans.....

Hoe Van Warmelo en het Zwolse garnizoen het er vanaf brachten.....Dat moet je maar lezen in dit verrassende boek.

Gebaseerd op historische feiten heeft de schrijver het ingeweven in een spannend verhaal voor lezers van 10 – 100. En... als je het gelezen hebt denk je ook: “geen voetnoot in de historie maar een cruciaal moment in de vaderlandse historie, in onze eigen achtertuin.....”

N.a.v Jan van der Steeg, ZWOLLE REDT DE REPUBLIEK. ISBN 9789403670614 prijs 16,95
110 blz

Met vele illustraties. Te bestellen via de boekhandel of bij uitgeverij *Maak je eigen onderwijsboek*